

## **Aanbevelingen van BAPN m.b.t. vaccinatiecampagne in het kader van de federale task force “kwetsbare groepen” – januari 2021**

### **Prioriteit geven aan mensen in armoede en bijzonder kwetsbare groepen:**

- Verschillende studies en de ervaringen op het terrein leren ons dat mensen in armoede meer gezondheidsrisico's lopen door het coronavirus.<sup>1</sup> Daarom roepen wij op om een prioriteit te geven aan mensen in (grote) armoede in het kader van de vaccinatiecampagne.
- We vragen dat er voorrang gegeven wordt aan specifiek groepen die kwetsbaar zijn omwille van hun financiële situatie. Als bijvoorbeeld een alleenstaande ouder ziek wordt, dan heeft dit bijzonder grote financiële gevolgen voor het hele gezin.
- Wij pleiten er eveneens voor dat prioriteit gegeven wordt aan arme gezinnen die slecht gehuisvest zijn. Vaak wonen verschillende generaties samen in een krappe woonst wat gezondheidsrisico's met zich meebrengt, kunnen gezinsleden zich niet isoleren indien nodig, enz... Er moet gekeken worden hoe er binnen steden en gemeentes per zone (sociale woonwijken, dichtbevolkte wijken, wijken met slechte private huisvesting,...) kwetsbare gezinnen geïnformeerd en gecontacteerd kunnen worden.
- Bijzonder kwetsbare groepen die moeilijker te bereiken zijn mogen ook niet vergeten worden. Wij denken bijvoorbeeld aan personen in de dakloosheid en mensen zonder wettig verblijf. Dit is niet enkel van belang omwille van de grotere gezondheidsrisico's die zij lopen omwille van hun zeer precaire situatie, maar ook in het kader van de algemene volksgezondheid (personen in de dakloosheid bevinden zich bijvoorbeeld vaak in publieke ruimtes, enz).

### **Kanalen om mensen in armoede en kwetsbare groepen te bereiken:**

- Om mensen in armoede en bovengenoemde kwetsbare groepen te bereiken, zal in vele gevallen een brief niet volstaan. In eerste instantie raden wij daarom zeer sterk aan om te werken met de organisaties op het terrein die reeds in contact met deze kwetsbare personen staan. Naast het bereiken en het informeren van de mensen over de vaccinatiecampagne kunnen deze organisaties ook helpen met het geven van informatie over bijvoorbeeld de plaatsen waar er gevaccineerd wordt, de afstands- en hygiënemaatregelen die in acht genomen moeten worden en hen helpen bij het maken/beheren van een afspraak en het doorlopen van de vaccinatieprocedure. We denken hierbij aan de organisaties die lokaal het dichtst bij de mensen staan en eerstelijnsdiensten: wijkgezondheidscentra, opvangcentra voor daklozen, de netwerken en de verenigingen armoedebestrijding, organisaties die met specifieke

---

<sup>1</sup> Uit een studie van de Socialistische Mutualiteiten blijkt bijvoorbeeld dat er door het coronavirus 70% meer overlijdens zijn bij mensen met een lage sociaal-economische status dan bij de rest van de bevolking: [https://corporate.devoorzorg-bondmoyson.be/wp-content/uploads/2020/10/Onderzoeksrapport-Oversterfte-door-COVID-19-bij-leden-SocMut-092020\\_FINAAL.pdf](https://corporate.devoorzorg-bondmoyson.be/wp-content/uploads/2020/10/Onderzoeksrapport-Oversterfte-door-COVID-19-bij-leden-SocMut-092020_FINAAL.pdf)

groepen werken (mensen zonder wettig verblijf, sekswerkers, dakloze personen, jongeren, (ex-)gevangenen, rurale armoede,...), lokale opvanginitiatieven (LOI), de sociale diensten van de mutualiteiten, verenigingen die zich inzetten voor permanente vorming, lokale dienstverlening betreffende mentale gezondheid, enz.

- Er moet nagedacht worden hoe mensen in armoede en kwetsbare groepen nog op andere manieren bereikt kunnen worden, bijv. via informatie op papier beschikbaar op plaatsen zoals bij de dokter, onthaal van ziekenhuizen, lokale verenigingen, sociale kruideniers, voedselbedeling, resto's du coeur en sociale eerstelijnsdiensten, via sociale media, op straat, door mensen op te bellen, enz.
- Een mogelijke interessante piste om kwetsbare oudere personen, zieken of alleenstaanden te bereiken is door zich te inspireren op de werking van het hittegolfplan (waarbij et huisbezoeken en persoonlijke contacten door de lokale diensten en buurthuizen georganiseerd worden ,er een procedure van brieven is, enz.)

### **Communicatie:**

- Voor een heldere en laagdrempelige communicatie willen wij de aanbevelingen onderstrepen die de Zuidpoort<sup>2</sup>, een vereniging waar armen het woord nemen in Gent, hierrond heeft uitgewerkt:
  - Zorg voor overzichten in eenvoudige taal met visuele ondersteuning.
  - Doe dat niet (enkel) om te overtuigen, te motiveren of te sturen.
  - Wees objectief en neutraal.
  - Zorg voor vertalingen.
  - Doe extra moeite voor wie moeilijker te bereiken is.
  - Bezorg informatie op papier

Deze aanbevelingen hebben niet enkel tot doel om de communicatie rond de vaccinatiedcampagne te verbeteren, maar ook om verder wantrouwen weg te nemen. Vele personen in armoede hebben immers slechte ervaringen met overheden, waardoor ze zich niet gehoord voelen en hun vertrouwen in het verleden geschaad is geweest. Wanneer overheden hun communicatie m.b.t. de vaccinatiedcampagne te veel richten op het overtuigen van mensen zal dit waarschijnlijk omgekeerde werking hebben.

- M.b.t. de communicatie benadrukken wij het belang om deze aan te passen aan bepaalde kwetsbare doelgroepen. Wij willen hier specifiek aandacht vragen voor een aangepaste communicatie aan kwetsbare jongeren, die minder gezondheidsrisico's lopen maar zich in de steek gelaten voelen door de overheid (gesloten diensten, moeilijkheden op vlak van onderwijs, zorgen over de toekomst, sociale isolatie, beschuldigende vinger vaak in de richting van jongeren,...). De communicatie m.b.t. de vaccinatiedcampagne kan best verlopen in een context van het bieden van een nieuw perspectief (vrienden opnieuw zien, vrij kunnen circuleren, het vinden van een job,...) en van solidariteit tussen generaties.

---

<sup>2</sup> Voor extra informatie, zie: <https://dezuidpoortgent.be/2021/01/05/97-gentenaren-kijkt-uit-naar-vaccinatie/>

**Modaliteiten van de vaccinatiecampagne:**

- De huidige, beschikbare vaccins bestaan uit twee injecties. Wanneer vaccins beschikbaar zullen zijn die bestaan uit één dosis, roepen wij op om deze bij voorrang te gebruiken voor mensen in armoede en kwetsbare groepen. Sommige kwetsbare groepen die moeilijk te bereiken zijn, zoals dakloze personen, mensen zonder wettig verblijf, ..., zullen met één inenting meteen beschermd zijn wat zowel hun gezondheid als de algemene volksgezondheid ten goede komt. Voor andere groepen, zoals personen die ver van de maatschappij verwijderd zijn, personen met een handicap, ouderen, alleenstaande ouders, jongvolwassenen in een kwetsbare positie,... kan een tweede afspraak ook een grote barrière betekenen. Zij hebben bijvoorbeeld een andere belangrijke prioriteit (bijv. een dag interimwerk die enkel de dag ervoor bevestigd werd, moeilijkheden om opnieuw voor opvang voor de kinderen te zorgen omwille van een gebrek aan sociaal vangnet,...) of ondervinden omwille van andere omstandigheden moeilijkheden om de afspraak te onthouden en/of na te komen.
- Indien een vaccin bestaande uit twee dosissen wordt gebruikt, dan moet een maximale begeleiding voorzien worden door bijv. een herinnering via telefoon of sms en door het betrekken van een lokale organisatie die aan de persoon de nodige ondersteuning kan bieden. Indien de persoon de afspraak voor de tweede (of eerste) inenting gemist heeft, dient er ook proactief met hem of haar contact opgenomen te worden, zonder morele of financiële sanctie.
- Verplaatsingskosten en -mogelijkheden zijn een cruciale factor voor mensen in armoede. Voor mensen met een laag inkomen, dat door de huidige crisis nog verder extra onder druk is komen te staan, telt elke euro in het maandelijks budget. Gratis vervoer, bij voorkeur voor iedereen om discriminatie te vermijden, dient gegarandeerd te worden. Dit kan enerzijds door afspraken te maken met de publieke overheden die verantwoordelijk zijn voor het openbaar vervoer (trein, tram, metro, bus) of het voorzien van sociale taxi's. In het kader van het openbaar vervoer is een belangrijke voorwaarde dat de vaccinatiecentra effectief makkelijk bereikbaar zijn via het openbaar vervoer. In bepaalde gevallen moet het afhalen aan huis gegarandeerd worden (mensen zijn slecht te been, persoon woont afgelegen en geen openbaar vervoer in de buurt,...).
- Voor bepaalde zeer kwetsbare groepen dient onderzocht te worden of de vaccinatie niet thuis toegediend kan worden. Voor andere groepen, bijvoorbeeld mensen zonder wettig verblijf of personen in de dakloosheid, is het van belang om de vaccinatie toe te dienen op de plaatsen waar zij zich bevinden. Voor personen die zich in een opvangtehuis (daklozen, mishandelde vrouwen,...) of residentiële instelling (jongeren, psychiatrische patiënten, personen met een handicap, personen in detentie,...) bevinden dient onderzocht te worden of de vaccinatie eveneens ter plaatse georganiseerd kan worden. In geval de persoon in een opvangtehuis of een instelling regelmatig contact heeft met zijn of haar familie, dient bekeken te worden of de familie



BELGISCH NETWERK ARMOEDEBESTRIJDING  
RÉSEAU BELGE DE LUTTE CONTRE LA PAUVRETÉ  
BELGISCHES NETZWERK ARMUTSBEKÄMPFUNG  
BELGIAN ANTI-POVERTY NETWORK

niet gelijktijdig gevaccineerd kan worden (om bezoeken in veilige omstandigheden te faciliteren, als signaal naar deze vaak vergeten groepen dat ook met hen rekening gehouden wordt, enz.)

*Het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding (BAPN) heeft als doel het bestrijden van de structurele oorzaken van armoede en sociale uitsluiting over heel België. BAPN concentreert zich op het adviseren, ondersteunen en beïnvloeden van het federaal en Europees beleid en vertrekt hiervoor steeds vanuit de ervaringen van mensen die in armoede leven.*

*BAPN vertegenwoordigt op federaal en Europees niveau de vier regionale netwerken armoedebestrijding en hun aangesloten verenigingen waar armen het woord nemen. Het betreft de volgende netwerken:*

- *het Netwerk tegen Armoede (NTA) le Réseau de Lutte contre la Pauvreté (RWLP)le Forum – Bruxelles contre les Inégalités (Le Forum)*
- *le Réseau de Lutte contre la Pauvreté (RWLP)le Forum – Bruxelles contre les Inégalités (Le Forum)*
- *le Forum – Bruxelles contre les Inégalités (Le Forum)*
- *het Brussels Platform Armoede (BPA)*

*Deze aanbevelingen m.b.t. de vaccinatiecampagne werden opgesteld op basis van bijdragen van de regionale netwerken armoedebestrijding.*